

Päästövähennystavoitteet ja -keinot kuljetuksissa ja työkoneissa

Pirjo Venäläinen

23.3.2023

Metsätehon iltapäiväseminaari

Puun korjuun ja kuljetusten päästöjen nykytila ja vähennyskeinot – 2. päivitys

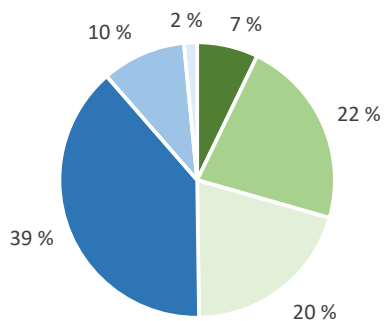
- Kirjoittajat Pirjo Venäläinen, Markus Strandström & Asko Poikela, Metsäteho
- Raportit saatavilla <https://www.metsateho.fi/puun-korjuun-ja-kuljetusten-paastojen-nykytila-ja-vahennyskeinot-2-paivitys/>

Pääraportti	Liiteraportti 1 <i>Tulossa</i>	Liiteraportti 2	Liiteraportti 3	Liiteraportti 4
• Yhteenveto• Johtopäätökset• Näkymät	• Korjuun ja kuljetusten päästöt 2021• Energiankulutus 2021	• EU:n päästö- vähennystavoitteet• Direktiivejä ja muuta sääntelyä• Suomen päästö- vähennystavoitteet• Lainsäädäntöä	• Päästövähennys- keinot	• Lähdeluettelo (pl. liiteraportti 1)

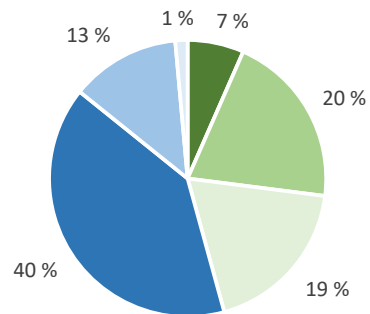
Päästöt ja energiankulutus vuositasolla 2019

Päästöt CO₂ekv (590 000 t/v)

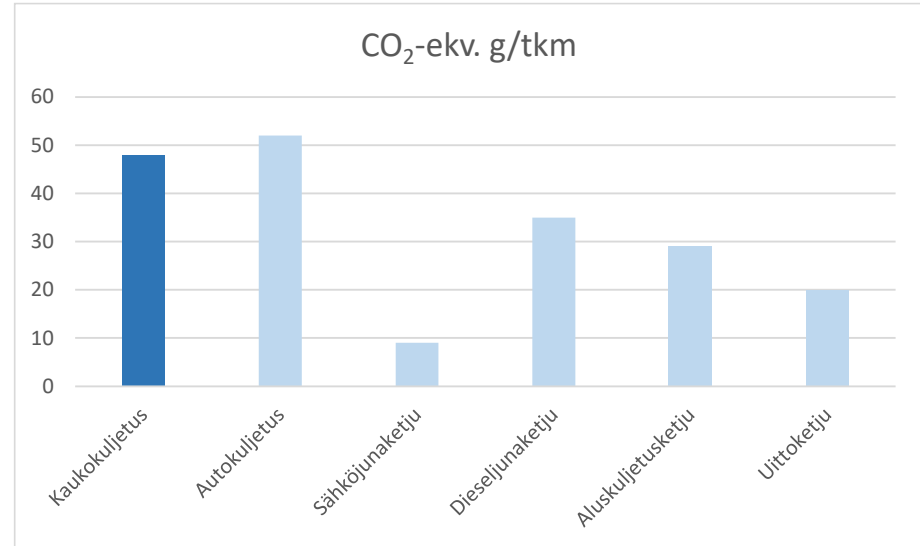
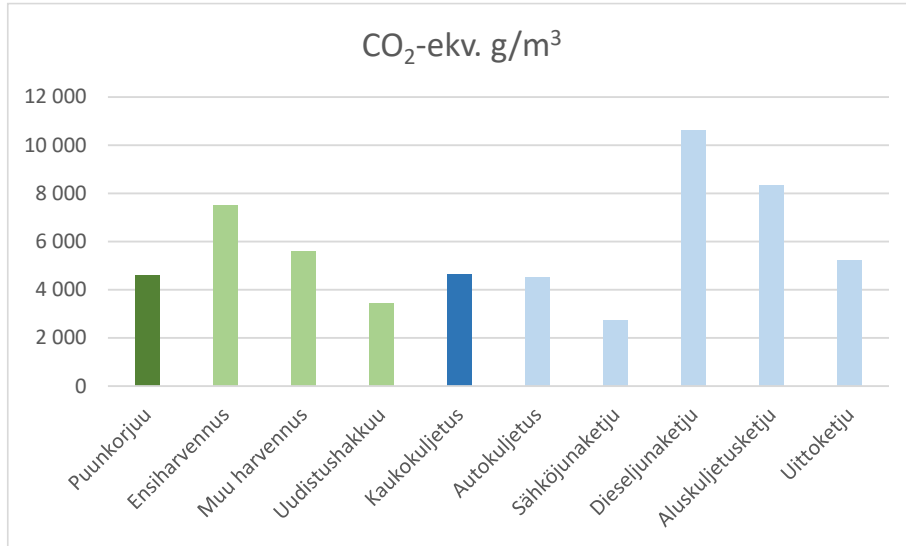
■ Ensiharvennus ■ Muu harvennus ■ Uudistushakkuu
■ Autokuljetus ■ Rautatiekuljetusketju ■ Vesikuljetusketju

Energiankulutus (4 000 milj. MJ/v)

■ Ensiharvennus ■ Muu harvennus ■ Uudistushakkuu
■ Autokuljetus ■ Rautatiekuljetusketju ■ Vesikuljetusketju

Yksikkökohtaiset päästöt 2019

Päästövähennystavoitteita

EU

- **2050:** –90 % liikenteen päästöt
- **2030:** –55 % kasvihuonekaasupäästöt (vrt. 1990)

Suomi

- **2030:** –50 % taakanjakosektorin päästöt (mm. liikenne ja eräät työkoneet) (vrt. 2005, EU:n ehdotus)
- Ilmastolaki (vrt. 1990)
 - **2050:** –90 % taakanjako+päästökauppa-sektorin yhteenlasketut khk-päästöt
 - **2040:** –80 %
 - **2030:** –60 %

Tarkastellut päästövähennyskeinot (pl. hinnoittelu, verotus, tuet)

Poltonesteeet

- Biodiesel ja -polttoöljy
- Uusiutuva diesel ja polttoöljy
- Sähköpolttoaineet (P2F)
- Etanoli, metanoli

Muut käyttövoimat

- Täyssähkö
- Kaasut
 - Bio- ja maakaasu, metaani
 - Ammoniakki, vety
 - Sähköpolttoaineet (P2G)
- Hybridit

Kalusto

- Kalustokoko (HCT, LHT)
- Polttomoottorit
- Voimansiirto
- Aerodynamiikka ja muu rakenne
- Hankintojen neuvonta

Digitalisaatio

- Kuljettajien ohjausjärjestelmät
- Automaatio (ml. letka-ajo)
- Korjuun ja kuljetusten suunnittelu (mm. mepakuljetukset)

Vesi- ja rautatieliikenne

- Tehokkuus
- Kilpailukyky
- Kuljetusten osuus

Infrastruktuuuri

- Tiestön kunto
- Vesi- ja rautatieliikenteen infrastruktuuriverkko

Päästövähennyskeinot - Kuorma-autokuljetukset 1

EU-säätely

- AFIR-jakeluinfra-asetus (ehdotus 2025=>)
- Euro 7 -päästöstandardi, käyttövoimariippumaton (ehdotus, voimaan 7/2027) (2035: typen oksidit **-56 %**, hiukkaspäästöt **-39 %**)
- Tieliikenteen päästökauppa 2027
- CO₂-raja-arvoasetus (ehdotus vuoteen 2019 verrattuna) (2030: **-45 %**, 2035: **-65 %**, 2040: **-90 %**)
- Mitta- ja massadirektiivin päivitys => HCT-kokeilut? (**-3,5...-10,5 %** per tuoretonni)

Päästövähennyskeinot - Kuorma-autokuljetukset 2

Suomi

- Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoite (**-19 %** tavaraliikenne)
 - 34 % vuonna 2030 ja sen jälkeen
 - Biokaasu (1/2022), sähköpolttoaineet (1/2023)
- Raskaan liikenteen jakeluinfra (AFIR-ehdotus 2025/2030)
 - 8/60 sähkölataus (**-100 %**)
 - -/7 vety
 - 30/90 nesteytetty biometaan
- Uudet käyttövoimat puutavarakuljetuksissa
 - 2020-luku: (Bio)kaasu; 1. biokaasukäyttöinen puutavarayhdistelmä (69 t)
 - 2030-luku: Täyssähkö, vety, sähköpolttoaineet
- Aerodynaamiset ratkaisut

Päästövähennyskeinot – Junakuljetukset

- Raideliikenteen edistäminen
- Uudet dieselveturit
- Pidemmät junat
- Suuremmat vaunut

Kuva: VR Transpoint

Päästövähennyskeinot – Vesikuljetukset

- Sisävesiliikenteen edistäminen
 - Saimaan kanava?
- Uittokuljetusten kehittyminen
- Jakeluvälite (vain moottoripolttoöljy)
- Uudet käyttövoimat
 - Maasähkö satamissa (**-100 % CO₂**)
 - Vihreän ammoniakkin tuotanto ja rahtialus 2026 (**-100 % CO₂**)
 - Vety, maakaasu, sähköpolttoaineet, nesteytetty metaani, metanoli, sähkö, sähköhybridi...

Päästövähennyskeinot – Työkoneet

EU

- Tieliikenteen päästökauppaan myös työkoneet
 - Pl. veturit ja metsäsektorin työkoneet
- CO₂-päästöjen sisällyttäminen Stage-asetukseen?

Suomi

- Biopolttoöljyn jakelovelvoite 10 % v. 2028
 - HE: 30 % v. 2030
- Varsinkin tuotantolaitosten ja terminaalien työkoneissa potentiaalia uusiin käyttövoimiin
 - Täyssähkö
 - Hybridi (**-10... -50 %**)
 - 1. hybridihakkuukone Suomessa
 - (Bio)kaasu

Päästövähennyskeinot – Muut

Kuljetusinfrastruktuuri

- Tiestön kunto (+3...+9 %)
- Tiestön talvihoito (+7...+8 %)
- Rataverkon sähköistäminen (–57 % CO₂-päästöt per hanke) ja kapasiteetti
- Junakuljetusten raakapuuterminaalit

Digitalisaatio (–4... –13 %)

- Kuljetussuunnittelu (esim. mepa)
- Kuljettajia opastavat järjestelmät
- Taloudellinen ajotapa
- Automatisaatio

Keinojen käyttöönoton tilanne Suomessa

	Käytössä laajasti	Markkinoilla / tulossa 2024 mennessä	Tulossa 2020-luvulla	Pilotointivaiheessa	Konsepti- tai esiselvitysvaiheessa
Auto (vähintään 68-tonniset)	Biopolttoaineet	Maakaasu&biokaasu Uusiutuva diesel Hybridi	Vetypolttokenno- kuorma-autot (65 t) Sähkopolttoaineen ja vedyn jakelu	Täyssähkö (Ruotsi 80 t) HCT (yli 76 t) Letka-ajo	Sähkötiet Sähkopolttoaineen tuotanto
Juna	Täyssähkö, hybridi, biopolttoöljy	Pidemmät junat			Leveämmät ja korkeammat vaunut
Alus	Biopolttoöljy	LNG, hybridi, maasähkö Metanoli	Ammoniakki	Uusiutuva laivapolttoaine (Tanska)	Vety
Metsäkoneet	Biopolttoöljy	Uusiutuva polttoöljy Hybridi			Sähkö (kuormatraktori)
Terminaalikoneet	Biopolttoöljy	Täyssähkö, hybridi, vety Uusiutuva polttoöljy			Kaasu (pyöräkuormaaja)

Eri vaiheissa

Aerodynaamiset ratkaisut, digitalisaatio, moottorikehitys, kuljetusinfrastruktuurin kehittäminen

Jatkotutkimustarpeita

- Puun vastaanoton työkoneiden käyttövoimat
- Päästölaskennan kehittäminen
 - Päästökertoimet
 - Elinkaarivaikutukset
 - CountEmissions EU
- Puutavarayhdistelmän nosturin polttoaineen kulutus

KIITOS